

Sygn. akt *XVII AmE 317/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lipca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	<i>Sędzia SO Andrzej Turliński</i>

po rozpoznaniu 21 lipca 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) *sp. z o.o. s.k. w S.*

przeciwko *Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki*

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) *sp. z o.o. s.k. w S.* od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 26 sierpnia 2019 r. Nr (...)

1. oddała odwołanie;

2. zasądza od (...) *sp. z o.o. s.k. w S.* na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu.

Sędzia SO Andrzej Turliński

Sygn. akt *XVII AmE 317/19*

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 sierpnia 2019 r. Nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12, art. 56 ust. 2 i 3, art. 56 ust. 2h pkt 4 w związku z art. 56 ust. 6, art. 43d ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2019 r. poz. 755 z późn. zm.) oraz w związku z art. 104 k.p.a. i art. 30 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy – (...) *Sp. z o.o. S.k. z siedzibą w miejscowości S. (powód)* o nr identyfikacji podatkowej (NIP): (...) orzekł, że powód nie zachował terminu na złożenie sprawozdania, o którym mowa w art. 43d Prawo energetyczne za miesiąc: lipiec 2017 r. – pkt 1 decyzji.

W pkt 2 decyzji za działanie opisane w pkt 1 Prezes URE wymierzył powodowi karę pieniężną w wysokości 10.000 zł.

Od ww. decyzji powód wniósł odwołanie zaskarżając decyzję w całości. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie:

a) prawa materialnego poprzez niezastosowanie art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne, bowiem w niniejszym stanie faktycznym istniały przesłanki pozwalające na skorzystanie z przewidzianej w ww. przepisie instytucji

odstąpienia od wymierzenia kary, w dodatku w przyjętej przez Prezesa URE wersji zdarzeń ewidentnie należałoby dojść do wniosku, że mamy do czynienia ze znikomym stopniem szkodliwości czynu powoda;

b) prawa materialnego poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 56 ust. 6 ustawy Prawo energetyczne oraz ustalenie, że powód w stopniu wyższym niż znikomy naruszył istotne dobro chronione prawem i wymierzył niewspółmierną karę pieniężną w wysokości 10.000 zł, która nie jest uzasadniona stopniem szkodliwości naruszenia, stopniem zawinienia podmiotu oraz dotychczasowym zachowaniem powoda.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez odstąpienie na podstawie art. 56 ust. 6 a ustawy Prawo energetyczne od wymierzenia powodowi kary pieniężnej ewentualnie w razie nieuwzględnienia tego wniosku wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości.

Powód wniósł również o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach postępowania administracyjnego prowadzonego przez Prezesa URE oraz zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi Prezes URE wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Wniósł także o dopuszczenie oraz przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, przesłanych Sądowi na podstawie art. 479⁽⁴⁸⁾ § 1 k.p.c. przy piśmie z dnia 18 listopada 2019 r. Nr (...)

Sąd Okręgowy w Warszawie ustalił następujący stan faktyczny.

Decyzją z dnia 08 czerwca 2017 r. powód został wpisany do rejestru podmiotów przywożących prowadzonego przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki pod numerem (...) wskazując jako planowaną datę rozpoczęcia przywozu paliw 12 czerwca 2017 r.

W myśl art. 43d ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, przedsiębiorstwo energetyczne posiadające koncesję na wytwarzanie paliw ciekłych lub koncesję na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą, a także podmiot przywożący stosownie do swojej działalności przekazuje Prezesowi URE, Prezesowi Agencji Rezerw Materiałowych, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz ministrowi właściwemu do spraw energii miesięczne sprawozdanie o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu – w terminie 20 dni od dnia zakończenia miesiąca, którego dotyczy sprawozdanie. Oznacza to, że przedsiębiorca jest objęty obowiązkiem sprawozdawczym, o którym mowa w art. 43d ustawy Prawo energetyczne począwszy od miesiąca lipca 2017 r.

Stosownie do art. 29 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1165 i 1986) przedsiębiorstwa energetyczne rozpoczynają realizację obowiązków, o których mowa w art. 4ba ust. 4 oraz art. 43d ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, za miesiąc następujący po miesiącu, w którym weszły w życie przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 4ba ust. 6 i art. 43d ust. 2 tej ustawy. Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 15 maja 2017 r. w sprawie wzoru sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu (Dz.U z 2017 r. poz. 1011) stanowiące akt wykonawczy do art. 43d ust. 2 ustawy Prawo energetyczne weszło w życie w dniu 1 czerwca 2017 r., co oznacza, iż pierwsze sprawozdanie o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu przedsiębiorcy powinni złożyć za lipiec 2017.

Sprawozdanie powinno być złożone w terminie 20 dni od dnia zakończenia miesiąca, którego dotyczy. Jednakże zgodnie z art. 57 § 4 k.p.a., jeżeli koniec terminu przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się najbliższy następny dzień powszedni. W związku z powyższym termin realizacji obowiązku złożenia sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich

przeznaczeniu, za lipiec 2017 r., upływał 21 sierpnia tego roku. Przez realizację obowiązku rozumieć należy złożenie sprawozdania do wszystkich uprawnionych organów. Obowiązek ten nie został zrealizowany przez powoda w terminie.

Zgodnie z treścią art. 56 ust.1 pkt 12b ustawy Prawo energetyczne, karze pieniężnej podlega ten, kto nie przekazuje w terminie sprawozdań, o których mowa w art. 43d tej ustawy.

Art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne stanowi natomiast, iż Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Pismem z dnia 26 września 2017 r. (k. 1 – 1V akt adm.) powód został zawiadomiony o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z niezłożeniem w terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 43d ust. 1 ustawy Prawo energetyczne. Ponadto, mając na uwadze dyspozycję art. 50, art. 77 § 1 i art. 80 k.p.a. został również wezwany do złożenia szczegółowych wyjaśnień w tej sprawie w terminie 14 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia.

W odpowiedzi, w piśmie, które wpłynęło do Urzędu w dniu 23 października 2017 r. (k. 3 – 4 akt adm.) powód wskazał, iż wyraża czynny żal za zwłokę dotyczącą opóźnienia złożenia niniejszego sprawozdania oraz zadeklarował terminowe przesyłanie kolejnych sprawozdań. Ponadto przesłał kopię dokumentów potwierdzających jego sytuację finansową w 2016 r., wniósł o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej, jak również przesłał zaległe sprawozdania.

W dniu 27 grudnia 2017 r. do Urzędu Regulacji Energetyki wpłynęło pismo powoda potwierdzające nadanie wymaganych sprawozdań do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych, ministra właściwego do spraw finansów i ministra właściwego do spraw energii w dniu 19 października 2017 r.,

Pismem z 09 marca 2018 r. (k. 36 akt adm.) powód został zawiadomiony o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej oraz poinformowany o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym w siedzibie Urzędu w terminie 7 dni licząc od dnia otrzymania niniejszego pisma. Pismo powyższe zostało powodowi doręczone w dniu 16 marca 2018 r. (k. 37 akt adm.). Powód nie skorzystał z przysługującego mu w tym zakresie uprawnienia.

W dniu 25 kwietnia 2018 r. została wydana decyzja nr(...) (k. 38 – 41 akt adm.) nakładająca na powoda karę pieniężną w wysokości 10.000,00 zł za nieprzekazanie w terminie sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za miesiąc lipiec 2017 r.

W dniu 18 maja 2018 r. (k. 44 – 45 akt adm.) do Departamentu Prawnego i Rozstrzygania Sporów Urzędu Regulacji Energetyki wpłynęło odwołanie przedsiębiorcy: (...) Sp. z o.o. reprezentowanego przez adw. J. R., od decyzji Prezesa URE z dnia 25 kwietnia (...) nr (...) (...). Zostało ono następnie przekazane do Departamentu (...) przy piśmie z dnia 19 maja 2018 r. (k. 43 akt adm.). W następstwie ponownej analizy akt postępowania zauważono, iż decyzja wymierzająca karę pieniężną została nałożona na podmiot niebędący stroną postępowania tj. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S., odpowiedni zarzut nie został jednak podniesiony w odwołaniu.

Wobec faktu, iż okoliczność błędnego skierowania decyzji do niewłaściwego podmiotu nie została podniesiona we wniesionym w dniu 18 maja 2018 r. odwołaniu, zaskarżona decyzja nie mogła zostać zmieniona zgodnie z treścią art. 479⁴⁸ § 2 k.p.c.. zgodnie z którą jeżeli Prezes uzna wniesione odwołanie za słuszne może nie przekazując akt sądowi uchylić lub zmienić swoją decyzję w całości lub w części.

Z tego względu w dniu 2 października 2018 r. (k. 67 – 68 akt adm.) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał decyzję stwierdzającą nieważność decyzji z dnia 25 kwietnia 2018 r na podstawie art. 156 § 1 pkt 4 k.p.a.

W dniu 15 października 2018 r. (k. 71 akt adm.) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zwrócił się do przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. z zapytaniem, czy podtrzymuje odwołanie z dnia 15 maja 2018 r. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 25 kwietnia 2018 r. Nr (...) (...). W dniu 13 grudnia 2018 r. (k. 73 akt adm.) wpłynęła do Urzędu

odpowieź adw. J. R. reprezentującego (...) Sp. z o.o., w której stwierdził, iż z uwagi na stwierdzenie nieważności decyzji z dnia 25 kwietnia 2018 r. cofa odwołanie z dnia 15 maja 2018 r.

W dniu 28 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał postanowienie sygn. akt XVII AmE 60/19 o umorzeniu postępowania w sprawie z powództwa (...) Sp. z o.o. przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki o wymierzenie kary pieniężnej.

Mając na uwadze powyższe, pismem z dnia 31 maja 2019 r. Nr (...) (...) (...) (k. 101 – 101V akt adm.) w związku z wszczętym w dniu 26 września 2017 r. postępowaniem w sprawie wymierzenia kary pieniężnej nr (...) powód został wezwany do nadesłania, w terminie 7 dni licząc od dnia otrzymania niniejszego pisma: poświadczonych za zgodność z oryginałem kopii wszelkich dokumentów potwierdzających aktualną sytuację finansową powoda w roku 2018.

Pismo zostało prawidłowo doręczone w dniu 6 czerwca 2019 r. (k. 102 akt adm.)

W dniu 17 czerwca 2019 r. (k. 103 akt adm.) wpłynęło do Urzędu pismo pełnomocnika powoda, w którym wskazał, iż dokumenty finansowe przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. Sp. k. znajdują się w sprawie (...) (...).

Pismem z dnia 28 czerwca 2019 r. (k. 126 akt adm.) powód został zawiadomiony o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej oraz poinformowany o włączeniu do materiału dowodowego sprawy: pisma pełnomocnika powoda (wraz z załącznikami w postaci dokumentów finansowych przedsiębiorstwa w roku 2018) z dnia 10 kwietnia 2019 r., które wpłynęło do Urzędu Regulacji Energetyki w W. w dniu 19 kwietnia 2019 r. Ponadto powód został poinformowany o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym, w terminie 7 dni licząc od dnia otrzymania niniejszego pisma. Pismo powyższe zostało prawidłowo doręczone powodowi w dniu 5 lipca 2019 r. (k. 127 akt adm.) Powód nie skorzystał z przysługującego mu w tym zakresie uprawnienia.

Sąd Okręgowy w Warszawie zważył, co następuje.

Odwołanie powoda nie mogło być uwzględnione, ponieważ zaskarżona nim decyzja jest prawidłowa.

W okresie objętym obowiązkiem sprawozdawczym powód był wpisany do rejestru podmiotów przywożących decyzją Prezesa URE z dnia 08 czerwca 2017 r. Nr (...) Jak wynika ze złożonego sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu, w miesiącu lipcu 2017 r. dokonał on przywozu zza granicy smarów o kodzie CN: (...) w łącznej ilości 0,558 tony w celu dalszej odsprzedaży. Za bezsporne należy więc uznać, że był on obciążony obowiązkiem sprawozdawczym. Jak wynika z ustaleń faktycznych powód nie uczynił zadość powyższemu obowiązkowi w ustawowym terminie.

Kluczowe znaczenie dla niniejszej sprawy ma ustalenie, czy zachodziły przesłanki do zastosowania art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego, zgodnie z którym Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Powyższy przepis wskazuje dwie przesłanki uprawniające Prezesa URE do odstąpienia od wymierzenia kary:

1. znikomy stopień szkodliwości czynu;
2. zaprzestanie naruszania prawa lub realizację obowiązku przez adresata kary.

Przesłanki z punktu 2 mogą zatem występować alternatywnie, zawsze natomiast musi zostać zrealizowana przesłanka z pkt 1 (łącznie z jedną z przesłanek z pkt 2).

Analizowany przepis nie obliguje pozwanego do odstąpienia od wymierzenia kary, a jedynie daje mu taką możliwość. Jak wyjaśnił Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 26 lipca 2016 r sygn., akt VI ACa 799/15 rozwiązanie normatywne wprowadzone w tym przepisie polega na przyznaniu Prezesowi URE kompetencji do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej, jeśli spełnione są przesłanki w nim wymienione. Jednak nawet mimo zaistnienia tych przesłanek decyzja Prezesa URE o odstąpieniu od wymierzenia kary na podstawie art. 56 ust. 6a Prawa

energetycznego nie jest obligatoryjna, gdyż zaistnienie ww. przesłanek nie obliguje organu do skorzystania z uprawnienia przewidzianego w tym przepisie.

W niniejszej sprawie do dnia 19 października 2017 r. powód nie zrealizował obowiązku, który powinien wykonać do dnia 21 sierpnia 2017 r. (dla sprawozdania za lipiec 2017 r.). Przekazał sprawozdania do Prezesa URE, Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych, ministra właściwego do spraw finansów oraz ministra właściwego do spraw energii dopiero w dniu 19 października 2017 r. Oznacza to, że nie wykonał przedmiotowego obowiązku przez okres 58 dni. Przekazanie sprawozdania dopiero po 58 dniach od upływu terminu wskazanego w art. 43d ust. 1 Prawa energetycznego świadczy o rażącym zaniechaniu, którego dopuścił się powód.

Jeżeli zaś chodzi o stopień szkodliwości czynu powoda to należy wziąć pod uwagę: rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych obowiązków, postać zamiaru, motywację przedsiębiorcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień naruszenia.

Nieterminowe składanie sprawozdań przez przedsiębiorców prowadzi do utrudnienia oczekiwanego przez ustawodawcę skutku (który miał zaistnieć przez comiesięczne, a nie np. kwartalne składanie przedmiotowych sprawozdań) w postaci zapewnienia wiarygodnej, aktualnej i pełnej informacji na temat ilości produkowanych w Rzeczypospolitej Polskiej i przywożonych na terytorium Polski paliw ciekłych (wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 21 listopada 2018 r. sygn. akt XVII AmE 281/18, z dnia 17 października 2018 r. sygn. akt XVII AmE 230/18, z dnia 27 września 2018 r. sygn. akt XVII AmE 203/18). Przedsiębiorca powinien dołożyć należytej staranności, aby z jednej strony zapewnić bieżące śledzenie zmieniającego się otoczenia prawnego w zakresie dotyczącym prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, a z drugiej zagwarantować, iż nakładane na niego obowiązki ustawowe będą terminowo realizowane. Sposób zorganizowania funkcjonowania przedsiębiorstwa pozostaje w gestii samego przedsiębiorcy i ewentualne zaniedbania w tym zakresie nie mogą stanowić przesłanki zwalniającej go z odpowiedzialności za naruszenie ustawowych obowiązków.

Oceniając rozmiar wyrządzonej szkody należy uznać, iż działania powoda wyrażające się w zaniechaniu terminowego złożenia sprawozdania, o którym mowa w art. 43d Prawa energetycznego za miesiąc lipiec 2017 r. do Prezesa URE, Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych, ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz ministra właściwego do spraw energii skróciło czas na przygotowanie raportu kwartalnego, o którym mowa w art. 43d ust. 4 Prawa energetycznego, przy czym trzeba również pamiętać, że obowiązek sprawozdawczy nie służy jedynie przygotowaniu raportu kwartalnego, bowiem dane zawarte w sprawozdaniach miesięcznych m.in. stanowią podstawowe źródło bieżących informacji (dla wszystkich czterech organów wskazanych w art. 43d ust. 1 niniejszej ustawy) o funkcjonowaniu konkretnych przedsiębiorców na rynku paliw ciekłych, pozwalają na zbadanie zgodności prowadzonej przez przedsiębiorców działalności z uprawnieniami wynikającymi z posiadanej koncesji lub wpisu do rejestru podmiotów przywożących i niezwłoczne reagowanie w przypadku wykrycia nieprawidłowości, służą do prowadzenia kontroli, o której mowa w art. 23r ust. 1 Prawa energetycznego.

Istotnym kryterium oceny stopnia (społecznej) szkodliwości czynu jest również rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Należy w tym kontekście zauważyć, iż na przedsiębiorcy ciąży szczególny obowiązek zapoznawania się ze stanem prawnym mającym wpływ na jego działalność oraz to, że Prezes URE na stronie internetowej Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 10 sierpnia 2017 r. umieścił informację (nr 55/2017) dotyczącą sposobu wypełniania sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu, w której przypominał o konieczności realizacji obowiązków sprawozdawczych. Obowiązek informacyjny przewidziany dla podmiotów przywożących ma istotne znaczenie dla realizacji zamierzeń ustawodawcy leżących u podstaw uchwalenia zmian w ustawie – Prawo energetyczne z 2016 r. W związku z powyższym dla ustawodawcy istotne jest terminowe pozyskiwanie przez Prezesa URE danych o funkcjonowaniu rynku paliw ciekłych. Częstotliwość składania tych sprawozdań, jak również okoliczność, że przedkładane ono jest czterem podmiotom, przesądza o zamiarze objęcia jak najbardziej szczegółowym nadzorem Państwa wykonywania działalności polegającej na przywozie pali ciekłych.

Należy również wskazać, że przedsiębiorca w pouczeniu decyzji z dnia 8 czerwca 2017 r. Nr (...)o wpisie do rejestru podmiotów przywożących został poinformowany w pkt 3, iż „Zgodnie z art. 43d ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, podmiot przywożący stosownie do swojej działalności przekazuje Prezesowi URE, Prezesowi Agencji Rezerw Materiałowych, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz ministrowi właściwemu do spraw energii miesięczne sprawozdanie o rodzajach oraz ilości przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu – w terminie 20 dni od dnia zakończenia miesiąca, którego dotyczy sprawozdanie. Natomiast zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1165 z późn. zm.) podmiot przywożący rozpoczyna realizację ww. obowiązków za miesiąc następujący po wejściu w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 4ba i art. 43d ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne.”

Ponadto podkreślić należy, że obowiązek sprawozdawczy, o którym mowa w art. 43d ust. 1 Prawa energetycznego obejmuje wszystkie podmioty przywożące wpisane do rejestru podmiotów przywożących, nie stanowiąc w tym zakresie żadnych ilościowych ograniczeń. Status podmiotu przywożącego przedsiębiorca posiada przez cały okres figurowania w rejestrze, a nie jedynie okresie wzmożonej działalności, co wiąże się z koniecznością raportowania do Prezesa URE każdej ilości przywiezionych paliw ciekłych, nawet w przypadku gdy ilość ta jest niewielka, bądź nawet zerowa. Ustawodawca we wzorze sprawozdania o rodzajach i ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu zobowiązuje przedsiębiorcę do wykazywania ilości paliw w jednostkach miary jakimi są tony lub m³, jednocześnie jednak w objaśnieniu do tego sprawozdania precyzuje, iż wielkości odnoszące się do jednostek objętości lub masy należy wpisywać z dużą dokładnością tj. z dokładnością do trzech miejsc po przecinku. Oznacza to, iż także informacja o niewielkim przywozie paliw ciekłych została uznana za istotną.

Należy zauważyć, iż przesłanka określona w instytucji odstąpienia od wymierzenia kary dotycząca wykonania obowiązku uzasadnia „wykonanie obowiązku” w rozumieniu art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego, o ile obowiązek ten został wykonany dobrowolnie np. został wykonany przed wszczęciem postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary administracyjnej. Stanowisko takie znajduje potwierdzenie w orzecznictwie. W wyroku z dnia 18 marca 2015 r. sygn. akt VI ACa 843/14, Sąd Apelacyjny w Warszawie stwierdził, iż „niezasadne jest odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 6a ustawy - PE z uwagi na zrealizowanie przez przedsiębiorcę obowiązku, jeżeli obowiązek ten został wykonany już po wszczęciu postępowania o nałożenia kary pieniężnej”. Fakt więc wykonania obowiązku po wszczęciu postępowania o nałożenie kary, który ma miejsce w niniejszej sprawie wyklucza możliwość odstąpienia od wymierzenia kary. W sytuacji zagrożenia nałożeniem kary pieniężnej przez organ, a więc niedobrowolnie, wyklucza możliwość uznania, że wystąpiła przesłanka wykonania obowiązku określona w art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego.

Przede wszystkim należy uznać, że powód nie dochował należytych aktów staranności w rozumieniu art. 355 § 2 k.c. Tym samym podnoszone przez niego argumenty należy uznać za niewystarczające dla uznania, że szkodliwość czynu była znikoma. Podobne stanowisko zajął Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 10 października 2018 r. sygn. akt XVII AmE 236/18. Przy uwzględnieniu zawodowego charakteru prowadzonej działalności powoda obowiązuje bowiem podwyższony miernik należytej staranności określony właśnie w powołanym wyżej przepisie. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 30 czerwca 2015 r. sygn. XVII AmE 49/14 dokonując m.in. wykładni art. 355 § 2 k.c. wskazał, że „Z treści powołanego przepisu wynika, że należyta staranność dłużnika będącego przedsiębiorcą uzasadnia zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, skrupulatności i rzetelności, zapobiegliwości i zdolności przewidywania. Obejmuje ona również znajomość obowiązujących przepisów prawa oraz następstw z niego wynikających w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej. Ocena tej staranności jest surowsza od staranności ogólnie wymaganej, ponieważ stopień wymaganej staranności ulega podwyższeniu. W istotę działalności gospodarczej wkomponowane jest wymaganie posiadania niezbędnej wiedzy specjalistycznej, obejmującej nie tylko czysto formalne kwalifikacje, lecz także doświadczenie wynikające z praktyki zawodowej i ustalone zwyczajowo standardy wymagań (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2005 r. sygn. akt IV CK 100/05, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 8 marca 2006 r. sygn. akt I ACa 1018/05.” Oznacza to, że decydując się na wykonywanie działalności gospodarczej przedsiębiorca powinien zdawać sobie sprawę z konieczności

śledzenia zmieniającego się stanu prawnego. Może to stanowić dla przedsiębiorcy źródło dodatkowego wysiłku organizacyjnego, jednakże decydując się na pozostawienie tego obszaru bez należytego nadzoru musi on liczyć się z możliwością poniesienia konsekwencji prawnych, tak jak to ma miejsce w niniejszym przypadku.

Ponadto, wymaga podkreślenia, że zgodnie z brzmieniem art. 56 ust. 1 pkt 12b Prawa energetycznego „karze pieniężnej podlega ten, kto nie przekazuje w terminie sprawozdań, o których mowa w art. 43d”. Przepis ten wprost wskazuje, że dla ustawodawcy istotne jest terminowe pozyskiwanie przez Prezesa URE danych o funkcjonowaniu rynku paliw ciekłych. Częstotliwość składania tych sprawozdań, jak również okoliczność, że przedkładane jest ono 4 podmiotom, przesądza o zamiarze objęcia jak najbardziej szczegółowym nadzorem Państwa wykonywania działalności polegającej na przywozie paliw ciekłych. W tym kontekście istotne jest zarówno pozyskiwanie informacji o ilości i przeznaczeniu przywiezionych paliw jak również o tym, że w danym miesiącu podmiot przywozący nie dokonał przywozu (tj. ilość przywiezionych paliw wynosiła 0).

Obowiązek sprawozdawczy nie służy jedynie przygotowaniu raportu kwartalnego, o którym mowa w art. 43d ust. 4 Prawa energetycznego, albowiem dane zawarte w sprawozdaniach miesięcznych:

1. stanowią podstawowe źródło bieżących informacji o funkcjonowaniu konkretnych przedsiębiorców na rynku paliw ciekłych,
2. pozwalają na zbadanie zgodności prowadzonej przez przedsiębiorców działalności z uprawnieniami wynikającymi z posiadanej koncesji lub wpisu do rejestru podmiotów przywożących i niezwłoczne reagowanie w przypadku wykrycia nieprawidłowości (kontakt z przedsiębiorcą, zawiadomienie organów ścigania),
3. służą do prowadzenia kontroli, o której mowa w art. 23r ust. 1 Prawa energetycznego.

Warto również zauważyć, że gdyby w zamierzeniu ustawodawcy przesyłane informacje miały służyć wyłącznie przygotowaniu raportu kwartalnego przez Prezesa URE, to byłyby one przesyłane przez przedsiębiorców kwartalnie, w terminie 20 dni po zakończeniu kwartału, nie zaś w okresach miesięcznych, jak to zostało określone w przepisach.

Co więcej, należy pamiętać, iż obowiązek sprawozdawczy, o którym mowa w art. 43d ust. 1 Prawa energetycznego obejmuje wszystkie podmioty przywożące wpisane do rejestru podmiotów przywożących (art. 32a i następane ustawy), nie zaś tylko podmioty, które trudnią się działalnością reglamentowaną w przeważającej mierze lub w sposób ciągły. Podmiotem przywożącym jest się stale przez okres figurowania w rejestrze, a nie jedynie bywa w okresie wzmózonej działalności, co wiąże się z koniecznością raportowania do Prezesa URE o ilości przywiezionych paliw ciekłych, nawet w przypadku gdy ilość ta jest niewielka lub nawet zerowa.

Podsumowując należy stwierdzić, że analiza wszystkich przesłanek składających się na ocenę stopnia szkodliwości czynu przedsiębiorcy w niniejszej sprawie nie pozwala na przyjęcie, iż miał on charakter znikomy. Opóźnienie się przez powoda w realizacji obowiązku sprawozdawczego względem wszystkich 4 podmiotów wskazanych w art. 43d Prawa energetycznego aż o 58 dni doprowadziło do naruszenia chronionego ustawą dobra jakim jest wymóg terminowego składania sprawozdań i pozbawiło pozwanego i inne ustawowo określone organy państwowe informacji niezbędnych do wykonywania ich obowiązków, w tym nadzoru nad rynkiem paliw ciekłych.

W tym stanie rzeczy Sąd oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., gdyż nie było podstaw do jego uwzględnienia.

O kosztach procesu przegranego przez powoda orzeczono stosownie do wyniku sporu na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz § 14 ust. 2 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).

Wyrok wydano na posiedzeniu niejawnym w oparciu o art. 148¹ § 1 k.p.c.

Sędzia SO Andrzej Turliński